

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే

॥ సప్తషష్ఠితమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ సప్తషష్ఠితమః సర్గః ॥

హనుమతా సముద్రం లంఘయితుముత్సాహస్య ప్రకాశనం జాంబవతా తస్య
ప్రశంసనం వేగేనోత్ప్లవనాయ హనుమతో మహేంద్రపర్వత ఆరోహణం

తం దృష్ట్వా జృంభమాణం తే క్రమితుం శతయోజనం |
వేగేనాపూర్యమాణం చ సహసా వానరోత్తమం || 4.67.1 ||

సహసా శోకముత్స్యజ్య ప్రహర్షేణ సమన్వితాః |
వినేదుస్తుష్టువుశ్చాపి హనూమంతం మహాబలం || 4.67.2 ||

ప్రహృష్టా విస్మితాశ్చాపి తే వీక్షంతే సమంతతః |
త్రివిక్రమం కృతోత్సాహం నారాయణమివ ప్రజాః || 4.67.3 ||

సంస్తూయమానో హనుమాన్ వ్యవర్ధత మహాబలః |
సమావిధ్య చ లాంగూలం హర్షాద్ బలముపేయివాన్ || 4.67.4 ||

తస్య సంస్తూయమానస్య వృద్ధైర్వానరపుంగవైః |
తేజసాఽఽపూర్యమాణస్య రూపమాసీదనుత్తమం || 4.67.5 ||

యథా విజృంభతే సింహో వివృతే గిరిగర్హ్వరే |
మారుతస్యోరసః పుత్రస్తథా సంప్రతి జృంభతే || 4.67.6 ||

అశోభత ముఖం తస్య జృంభమాణస్య ధీమతః |
అంబరీషోపమం దీప్తం విధూమ ఇవ పావకః || 4.67.7 ||

హరీణాముత్థితో మధ్యాత్ సంప్రహృష్టతనూరుహః |
అభివాద్య హరీన్ వృద్ధాన్ హనూమానిదమబ్రవీత్ || 4.67.8 ||

ఆరుజన్ పర్వతాగ్రాణి హుతాశనసఖోఽనిలః |
బలవానప్రమేయశ్చ వాయురాకాశగోచరః || 4.67.9 ||

తస్యాహం శీఘ్రవేగస్య శీఘ్రగస్య మహాత్మనః |
మారుతస్యోరసః పుత్రః ప్లవనేనాస్మి తత్సమః || 4.67.10 ||

ఉత్సహేయం హి విస్తీర్ణమాలిఖంతమివాంబరం |
మేరుం గిరిమసంగేన పరిగంతుం సహస్రశః || 4.67.11 ||

బాహువేగప్రణున్నేన సాగరేణాహముత్సహే |
సమాప్లావయితుం లోకం సపర్వతనదీహ్రాదం || 4.67.12 ||

మమోరుజంఘావేగేన భవిష్యతి సముత్థితః |
సముత్థితమహాగ్రాహః సముద్రో వరుణాలయః || 4.67.13 ||

పన్నగాశనమాకాశే పతంతం పక్షిసేవితం |
వైనతేయమహం శక్తః పరిగంతుం సహస్రశః || 4.67.14 ||

ఉదయాత్ ప్రస్థితం వాపి జ్వలంతం రశ్మిమాలినం |
అనస్తమితమాదిత్యమహం గంతుం సముత్సహే || 4.67.15 ||

తతో భూమిమసంస్పృష్ట్యా పునరాగంతుముత్సహే |
ప్రవేగేనైవ మహతా భీమేన ప్లవగర్షభాః || 4.67.16 ||

ఉత్సహేయమతిక్రాంతుం సర్వానాకాశగోచరాన్ |
సాగరాఞ్శోషయిష్యామి దారయిష్యామి మేదినీం || 4.67.17 ||

పర్వతాంశ్చార్ణయిష్యామి ప్లవమానః ప్లవంగమః |
హరిష్యామ్యురువేగేన ప్లవమానో మహార్ణవం || 4.67.18 ||

లతానాం వివిధం పుష్పం పాదపానాం చ సర్వశః |
అనుయాస్యతి మామద్య ప్లవమానం విహాయసా || 4.67.19 ||

భవిష్యతి హి మే పంథాః స్వాతేః పంథా ఇవాంబరే |
చరంతం ఘోరమాకాశముత్పతిష్యంతమేవ చ || 4.67.20 ||

ద్రక్ష్యంతి నిపతంతం చ సర్వభూతాని వానరాః |
మహామేరుప్రతీకాశం మాం ద్రక్ష్యధ్వం ప్లవంగమాః || 4.67.21 ||

దివమావృత్య గచ్ఛంతం గ్రసమానమివాంబరం |
విధమిష్యామి జీమూతాన్ కంపయిష్యామి పర్వతాన్ |
సాగరం శోషయిష్యామి ప్లవమానః సమాహితః || 4.67.22 ||

వైనతేయస్య వా శక్తిర్మమ వా మారుతస్య వా |
ఋతే సుపర్ణరాజానం మారుతం వా మహాబలం |
న తద్ భూతం ప్రపశ్యామి యన్మాం ప్లుతమనువ్రజేత్ || 4.67.23 ||

నిమేషాంతరమాత్రేణ నిరాలంబనమంబరం |
సహసా నిపతిష్యామి ఘనాద్ విద్యుదివోత్థితా || 4.67.24 ||

భవిష్యతి హి మే రూపం ప్లవమానస్య సాగరం |
విష్ణోః ప్రక్రమమాణస్య తదా త్రీన్ విక్రమానివ || 4.67.25 ||

బుద్ధ్యా చాహం ప్రపశ్యామి మనశ్చేష్టా చ మే తథా |
అహం ద్రక్ష్యామి వైదేహీం ప్రమోదధ్వం ప్లవంగమాః || 4.67.26 ||

మారుతస్య సమో వేగే గరుడస్య సమో జవే |
అయుతం యోజనానాం తు గమిష్యామీతి మే మతిః || 4.67.27 ||

వాసవస్య సవజ్రస్య బ్రహ్మణో వా స్వయంభువః |
విక్రమ్య సహసా హస్తాదమృతం తదిహనయే || 4.67.28 ||

లంకాం వాపి సముత్క్షిప్య గచ్ఛేయమితి మే మతిః |
తమేవం వానరశ్రేష్ఠం గర్జంతమమితప్రభం || 4.67.29 ||

ప్రహృష్టా హరయస్తత్ర సముదైక్షంత విస్మితాః |
తచ్ఛాస్య వచనం శ్రుత్వా జ్ఞాతీనాం శోకనాశనం || 4.67.30 ||

ఉవాచ పరిసంహృష్టో జాంబవాన్ ప్లవగేశ్వరః |
వీర కేసరిణః పుత్ర వేగవన్ మారుతాత్మజ || 4.67.31 ||

జ్ఞాతీనాం విపులః శోకస్త్యయా తాత ప్రణాశితః |
తవ కల్యాణరుచయః కపిముఖ్యాః సమాగతాః || 4.67.32 ||

మంగలాన్యర్థసిద్ధ్యర్థం కరిష్యంతి సమాహితాః |
ఋషీణాం చ ప్రసాదేన కపివృద్ధమతేన చ || 4.67.33 ||

గురూణాం చ ప్రసాదేన సంప్లవ త్వం మహార్ణవం |
స్థాస్యామశ్చైకపాదేన యావదాగమనం తవ || 4.67.34 ||

త్వద్గతాని చ సర్వేషాం జీవనాని వనౌకసాం |
తతశ్చ హారిశార్దూలస్తానువాచ వనౌకసః || 4.67.35 ||

కోఽపి లోకే న మే వేగం ప్లవనే ధారయిష్యతి |
ఏతానీహ నగస్యాస్య శిలాసంకటశాలినః || 4.67.36 ||

శిఖరాణి మహేంద్రస్య స్థిరాణి చ మహాంతి చ |
యేషు వేగం గమిష్యామి మహేంద్రశిఖరేష్వహం || 4.67.37 ||

నానాద్రుమవికీర్ణేషు ధాతునిష్పందశోభిషు |
ఏతాని మమ వేగం హి శిఖరాణి మహాంతి చ || 4.67.38 ||

ప్లవతో ధారయిష్యంతి యోజనానామితః శతం |
తతస్తు మారుతప్రఖ్యః స హారిర్మారుతాత్మజః |
ఆరురోహ నగశ్రేష్ఠం మహేంద్రమరిమర్దనః || 4.67.39 ||

వృతం నానావిధైః పుష్పైర్మృగసేవితశాద్వలం |
లతాకుసుమసంబాధం నిత్యపుష్పఫలద్రుమం || 4.67.40 ||

సింహశార్దూలసహితం మత్తమాతంగసేవితం |
మత్తద్విజగణోద్ధుష్టం సలిలోత్పీడసంకులం || 4.67.41 ||

మహద్భిరుచ్ఛితం శృంగైర్మహేంద్రం స మహాబలః |
విచచార హరిశ్రేష్ఠో మహేంద్రసమవిక్రమః || 4.67.42 ||

పాదాభ్యాం పీడితస్తేన మహాశైలో మహాత్మనా |
రరాస సింహాభిహతో మహాన్ మత్త ఇవ ద్విపః || 4.67.43 ||

ముమోచ సలిలోత్పీడాన్ విప్రకీర్ణశిలోచ్ఛయః |
వితస్తమృగమాతంగః ప్రకంపితమహాద్రుమః || 4.67.44 ||

నానాగంధర్వమిథునైః పానసంసర్గకర్కశైః |
ఉత్పతద్భిర్విహంగైశ్చ విద్యాధరగణైరపి || 4.67.45 ||

త్యజ్యమానమహాసానుః సన్నిలీనమహోరగః |
శైలశృంగశిలోత్పాతస్తదాభూత్ స మహాగిరిః || 4.67.46 ||

నిఃశ్వసద్భిస్తదా తైస్తు భుజగైరర్థనిఃస్పృతైః |
సపతాక ఇవాభాతి స తదా ధరణీధరః || 4.67.47 ||

ఋషిభిస్తాససంభ్రాంతైస్త్యజ్యమానః శిలోచ్ఛయః |
 సీదన్ మహతి కాంతారే సార్థహీన ఇవాధ్వగః || 4.67.48 ||

స వేగవాన్ వేగసమాహితాత్మా
 హరిప్రవీరః పరవీరహంతా |
 మనః సమాధాయ మహానుభావో
 జగామ లంకాం మనసా మనస్వీ || 4.67.49 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే
 కిష్కింధాకాండే సప్తషష్ఠితమః సర్గః ||